

V.2 Poddziały wspólne formy (Tablica Id)

Wskaźnik (0...)

V.2.1 Poddziały wspólne formy – wiadomości ogólne¹

Poddziały wspólne formy służą do oznaczania formy (piśmienniczej, graficznej, wydawniczej itd.), w jakiej sporządzony jest dokument.

V.2.2 Podkategorie poddziałów wspólnych formy:

(01) Bibliografie

(02) Książki ogólnie

(03) Encyklopedie. Słowniki encyklopedyczne. Wydawnictwa informacyjne

(04) Dokumenty nieseryjne, oddzielne

(05) Wydawnictwa periodyczne. Czasopisma

(06) Wydawnictwa stowarzyszeń, organizacji i instytucji

(07) Wydawnictwa dydaktyczne. Podręczniki

(08) Dzieła zbiorowe. Wybór pism. Miscellanea (w danej dziedzinie)

(09) Opracowania historyczne. Źródła historyczne i prawne

V.2.3 Rozbudowa poddziałów wspólnych formy

V.2.3.1 Rozbudowa za pomocą poddziałów analitycznych

W ramach poddziałów wspólnych formy występują poddziały analityczne (0.02/.08) Poddziały specjalne ze względu na formę fizyczną, metody produkcji, charakterystyki użytkowników i materiały uzupełniające do dokumentów

(0.02) Dokumenty ze względu na formę fizyczną

(0.03) Dokumenty ze względu na metodę produkcji

(0.04) Dokumenty ze względu na stadium produkcji

(0.05) Dokumenty według kategorii użytkowników

(0.06) Dokumenty ze względu na poziom trudności i dostępności

(0.07) Materiał uzupełniający wydany razem z dokumentem

(0.08) Oddzielnie wydane dodatki lub części dokumentów

Poddziały analityczne (0.02/.08) mogą być dołączone do poddziałów wspólnych formy, np.:

(01.034) Bibliografia na nośniku maszynowym

¹ J. Hys, J. Kwiatkowska, *Poddziały wspólne formy w UKD*, „Poradnik Bibliotekarza” 2013 nr 4, s. 8-13

Poddziały analityczne (0.0) mogą być również stosowane samodzielnie, np.:
(0.034) Dokumenty czytelne maszynowo (przez komputer)

V.2.3.2 Rozbudowa za pomocą poddziałów wspólnych osób -05

Poddział analityczny (0.05) Dokumenty według kategorii użytkowników rozbudowywany jest wg poddziałów wspólnych osób -05 (Tablica 1k), np.:

-053.2 Dzieci

(0.053.2) Wydania dla dzieci

(02.053.2) Książki dla dzieci i młodzieży (popularnonaukowe)

V.2.3.3 Rozbudowa przez zestawienie za pomocą dwukropka z symbolem działu głównego

Jeżeli w Tablicy Id (zawierającej poddziały wspólne formy) nie ma odpowiedniego symbolu dla formy, można go utworzyć z symboli głównych. Nowy symbol poddziałów wspólnych formy tworzy się przy pomocy zera i dwukropka, które umieszcza się przed symbolem wziętym z tablic głównych. Ten rodzaj symboli ma postać (0:0/9), np.:

(0:741.5) w formie karykatury

(0:929) w formie biografii

V.2.4 Rozbudowa działu 084 i 086 na podstawie poddziałów wspólnych formy

Poddziały wspólne formy (084) Dokumenty obrazowe i graficzne i (086) Dokumenty trójwymiarowe. Dokumenty audialne i audiowizualne stanowią wzorzec rozbudowy działu 084 Materiały ilustrowane oraz 086 Dokumenty o szczególnej formie.

V.2.5 Poddziały wspólne formy w celu porządkowania zbiorów

W schematach wolnego dostępu, jak również w układach działowych bibliografii poddziały wspólne formy poprzedzane są symbolem głównym, np.: 159.9(0.034) Psychologia².

W uzasadnionych przypadkach lokalizacja ta może być zmieniona, np. w celu porządkowania zbiorów według formy dokumentu dopuszcza się

² Cytowany symbol pochodzi z wykazu działowego Bibliografii Dokumentów Elektronicznych <http://www.bn.org.pl/download/document/1433333579.pdf>

umieszczenie ich na początku symbolu dokumentu. Jako pierwszy występuje wtedy poddział wspólny formy, na drugim miejscu zapisuje się symbol główny, np.:

(038)1 Słownik terminologiczny filozofii

(038)2 Słownik terminologiczny religioznawstwa

(038)3 Słownik terminologiczny nauk społecznych

Przykłady takiego zastosowania znajdujemy w układzie działowym Biblioteki Głównej Politechniki Świętokrzyskiej³, np.:

(083.1)531 Poradniki mechaniczne

(083.1)69 Poradniki budowlane

³ J. Konopka, *Zastosowanie UKD do organizacji księgozbioru w wolnym dostępie do póltek : na przykładzie Biblioteki Głównej Politechniki Świętokrzyskiej*, *Przegląd Biblioteczny* 2008 nr 3, s. 441-450.

V.2.6 Poddziały wspólne formy w zapisie pionowym (metoda BN)

Poddziały wspólne formy zostały omówione w Biuletynie UKD nr 2/2013.⁴

Poddziały wspólne formy zapisywane są w rekordzie bibliograficznym w osobnym polu 080⁵, na ostatnim miejscu w kolejności zapisu, np.:

Podręcznik filozofii

1

(07)

Poddziały wspólne formy w zapisie pionowym stosuje się we wszystkich działach UKD.

V.2.6.1 Wybrane poddziały wspólne formy do stosowania w zapisie pionowym:

(02.053.2) Książki dla dzieci i młodzieży (popularnonaukowe)⁶

Literaturę popularnonaukową dla dzieci i młodzieży klasyfikuje się symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol poddziału wspólnego formy (02.053.2), np.:

Chemia dla dzieci

54

(02.053.2)

Biblia dla dzieci

27-235/-236

(02.053.2)

Słowniki językowe dla dzieci klasyfikuje się dodając poddział wspólny formy, np.:

⁴ Biuletyn UKD nr 2/2013 <http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/biuletyn-ukd>

⁵ Wyjątkiem jest symbol złożony 0/9(03) gdzie poddział wspólny formy występuje bezpośrednio po symbolu 0/9, a także w osobnym polu 080, np.:

Encyklopedie o treści ogólnej

0/9(03)

(03)

⁶ Metodę klasyfikowania literatury dla dzieci i młodzieży za pomocą symbolu 82-93 opisano w rozdziale XIII.5.2.3 82 Nauka o literaturze. Literatura piękna w zapisie pionowym. (patrz Rozdział XIII.5.2.3 →)

Słowniki angielsko-polskie dla dzieci

811.111:811.162.1'374

(02.053.2)

(02.053.4) Podręczniki dla przedszkolaków. Książki dla przedszkolaków
Materiał dla przedszkolaka wyrażany jest z pomocą zapisanych w dwóch
polach 080 symboli 373.2 oraz (02.053.4), np.:

ABC przedszkolaka

373.2

(02.053.4)

Podręczniki do religii i języków obcych klasyfikuje się symbolem
odpowiedniego działu, np.:

Podręcznik do religii dla przedszkolaka

272

(02.053.4)

Podręcznik do języka niemieckiego dla przedszkolaka

811.112.2

(02.053.4)

(03) Encyklopedie. Słowniki encyklopedyczne. Wydawnictwa informacyjne,
np.:

Encyklopedie i wydawnictwa informacyjne o zakresie
ogólnym lub obejmujące kilka dziedzin

0/9(03)

(03)

Encyklopedie i wydawnictwa informacyjne dziedzinowe klasyfikuje się
symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol
poddziału wspólnego formy (03), np.:

Encyklopedia techniki

62

(03)

(036) Przewodniki o charakterze praktycznym lub opisowym

Przewodniki klasyfikuje się symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol poddziału wspólnego formy (036), np.:

Przewodniki turystyczno-krajoznawcze po Górach Świętokrzyskich

913(438)

(036)

Przewodniki po muzeach w Polsce

069

(036)

(038) Słowniki⁷

Słowniki klasyfikuje się symbolem dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol poddziału wspólnego formy (038), np.:

Słownik techniczny

62

(038)

(042) Kazania

Poddział wspólny formy (042) jest stosowany do klasyfikowania tekstów kazań, np.:

Kazania wielotematyczne - katolicyzm

272-475

(042)

Teksty kazań na określony temat klasyfikuje się symbolem wyrażającym odpowiednią tematykę, dodając w osobnym polu 080 symbol poddziału wspólnego formy (042), np.:

Kazania o świętych

27-36

(042)

⁷ Metodę klasyfikowania słowników językowych opisano w rozdziale XIII.5.2.2 81 Językoznawstwo. Języki w zapisie pionowym. (patrz Rozdział XIII.5.2.2 →)

(044) Listy. Korespondencja⁸

Listy klasyfikuje się symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol poddziału wspólnego formy (044), np.:

Listy Fryderyka Chopina

78.071.1(438)

780.8:780.616(438)

(044)

(044.6) Encykliki. Adhortacje. Listy pasterskie. Listy apostołskie
Teksty adhortacji, encyklik, listów pasterskich i apostołskich klasyfikuje się symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol poddziału wspólnego formy (044.5), np.:

List apostołski dotyczący liturgii

272-5

(044.6)

Encyklika dotycząca sakramentu kapłaństwa

272-558.5

(044.6)

(047) Reportaże. Wywiady

Reportaże, wywiady klasyfikuje się za pomocą symbolu odpowiedniej dziedziny dodając w osobnym polu 080 poddział wspólny formy (047), np.:

Sytuacja społeczna Polski w reportażu:

308(438)

(047)

Wywiad z amerykańskim aktorem filmowym:

791.071.2(73)

(047)

⁸ Metodę klasyfikowania listów wielotematycznych opisano w rozdziale XIII.5.2.3 82 Nauka o literaturze. Literatura piękna w zapisie pionowym. (patrz Rozdział XIII.5.2.3 →)

(07) Wydawnictwa dydaktyczne. Podręczniki

Podręczniki klasyfikuje się symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol poddziału wspólnego formy (07), np.:

Podręcznik medycyny rodzinnej

616-055.5

(07)

Podręczniki do języka obcego według zawartego w nich słownictwa fachowego klasyfikuje się z pomocą symboli z działu 811 oraz symbolu wyrażającego daną dziedzinę oraz poddziału wspólnego formy (07), np.:

Podręcznik do języka angielskiego z terminologią ekonomiczną

811.111

33

(07)

(075) Podręczniki dla szkół muzycznych, np.:

Podręczniki dla szkół muzycznych

78

(075)

(075.2) Podręczniki dla szkół podstawowych, np.:

Podręcznik do języka polskiego dla klas IV-VI

811.162.1

(075.2)

Podręcznik do plastyki dla klasy V

7

(075.2)

(075.2+076) Ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych, np.:

Ćwiczenia do historii dla klasy IV

94

(075.2+076)

(075.2-021.64) Podręczniki do nauczania początkowego

Materiał dla ucznia do nauczania początkowego wyrażany jest za pomocą zapisanych w dwóch polach 080 symboli 373.3.046-021.64 oraz (075.2-021.64).

W edukacji wczesnoszkolnej nie wyodrębnia się języka polskiego, matematyki, przyrody, plastyki, muzyki, edukacji regionalnej, zajęć technicznych i komputerowych, np.:

Podręcznik do języka polskiego na poziomie nauczania początkowego

373.3.046-021.64

(075.2-021.64)

Podręczniki do religii i języków obcych klasyfikuje się symbolem odpowiedniego działu, np.:

Podręcznik do religii na poziomie nauczania początkowego

272

(075.2-021.64)

Podręcznik do języka niemieckiego na poziomie nauczania początkowego

811.112.2

(075.2-021.64)

(075.2-021.64+076) Ćwiczenia i zadania do nauczania początkowego, np.:

Ćwiczenia do języka niemieckiego na poziomie nauczania początkowego

811.112.2

(075.2-021.64+076)

(075.3) Podręczniki dla szkół średnich, np.:

Podręcznik do języka łacińskiego dla szkół średnich

811.124

(075.3)

Podręczniki przeznaczone i dla gimnazjum i dla szkół ponadgimnazjalnych klasyfikuje się za pomocą poddziału (075.3), np.:

Podręcznik do chemii dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych

54

(075.3)

(075.3+076) Ćwiczenia i zadania dla szkół średnich, np.:

Ćwiczenia do fizyki dla szkół średnich

53

(075.3)

(075.3-021.64) Podręczniki dla gimnazjum, np.:

Podręcznik do informatyki dla gimnazjum

004

(075.3-021.64)

Podręcznik edukacji dla bezpieczeństwa dla gimnazjum

351.75

(075.3-021.64)

(075.3-021.64+076) Ćwiczenia i zadania dla gimnazjum, np.:

Ćwiczenia do biologii dla gimnazjum

57

(075.3-021.64+076)

(075.3-021.66) Podręczniki dla liceum, technikum, szkół ponadgimnazjalnych, np.:

Podręcznik wychowania obywatelskiego dla maturzystów

3

(075.3-021.66)

Podręcznik fryzjerstwa dla technikum

687.5

(075.3-021.66)

(075.3-021.66+076) Ćwiczenia i zadania dla liceum, technikum, szkół ponadgimnazjalnych, np.;

Ćwiczenia i testy z geografii dla maturzystów

91

(075.3-021.66+076)

Ćwiczenia i testy z gastronomii dla technikum

64

(075.3-021.66+076)

(075.8) Podręczniki dla szkół wyższych. Skrypty, np.:

Podręcznik akademicki do teologii dogmatycznej

272-284

(075.8)

Podręcznik akademicki do algebry liniowej

512.64

(075.8)

(075.8+076) Ćwiczenia i zadania dla szkół wyższych, np.:

Ćwiczenia laboratoryjne z biochemii dla studentów

577.1

(075.8+076)

Zadania z programowania w języku C++ dla studentów

004.438

004.045

(075.8+076)

(076) Materiały do ćwiczeń praktycznych. Ćwiczenia i zadania, np.:

Ćwiczenia z języka rosyjskiego

811.161.1

(076)

(083.824) Katalogi wystaw czasowych, np.:

Katalog wystawy czasowej prac Maksymiliana Gierymskiego

75.071(438)

(083.824)

(084.1) Przedstawienia obrazowe. Ilustracje. Albumy

Albumy fotograficzne przyrody (krajobraz, fauna, flora) klasyfikuje się symbolem 913(4/9) oraz podziału wspólnego formy (084.1), np.:

Album fotograficzny fauny i flory Mazowsza

913(438)

(084.1)

Album fotograficzny fauny i flory Biebrzańskiego Parku Narodowego

913(438-751)

(084.1)

Albumy fotograficzne architektury klasyfikuje się symbolem 72(4/9) oraz podziału wspólnego formy (084.1), np.:

Album fotograficzny architektury Krakowa

72(438)

(084.1)

Albumy fotografii zbiorowych klasyfikuje się symbolem 77.04(4/9) oraz podziału wspólnego formy (084.1), np.:

Fotografie polskie przedstawiające mieszkańców Warszawy

77.04(438)

(084.1)

Portrety polskie aktorek amerykańskich

77.041.5(438)

(084.1)

Albumy fotograficzne dzieł sztuki klasyfikuje się symbolami poszczególnych dziedzin sztuki oraz podziału wspólnego formy (084.1), np.:

Album malarstwa polskiego

75(438)

(084.1)

Album malarstwa Stanisława Wyspiańskiego

75.071(438)

(084.1)